Company Secretary Forum 2026: "Insider Trading: Risks, Controls and Culture for Company Secretaries"

➢ แนวทางป้องกันและรับมือ Insider Trading

ระยะที่ 1: ก่อนเกิดเหตุการณ์ (Prevention Phase)

Risks
- บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ
- ข้อมูลสำคัญรั่วไหลผ่านเอกสาร อีเมล ระบบสารสนเทศ หรือการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม (Excessive Access)
- กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานซื้อขายหลักทรัพย์ในช่วงที่ครอบครองข้อมูลภายใน

Controls
- จัดทำ Insider List และกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลตามหลัก Need-to-Know Basis
- กำหนด Blackout Period และแนวปฏิบัติในการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง
- จัดให้มีมาตรการ Information Barrier (Chinese Wall) และระบบควบคุมการเข้าถึงข้อมูลสำคัญ
- กำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลหรือธุรกรรมสำคัญลงนามใน Non-Disclosure Agreement ก่อนเข้าถึงข้อมูล

Culture
- สื่อสารและสร้างความตระหนักรู้ว่าข้อมูลภายในเป็นทรัพย์สินขององค์กรและต้องได้รับการปกป้อง
- ปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบ และการรักษาความลับของข้อมูล

CS
- กำกับดูแลการจัดการข้อมูลภายใน ประสานงานการสื่อสารนโยบาย และสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- จัดเตรียมแผนรองรับ แผนการสื่อสาร ข้อความ และผู้รับผิดชอบ กรณีเกิดเหตุ

ระยะที่ 2: ระหว่างเหตุการณ์ (Response & Containment Phase)

Risks
- ข้อมูลภายในรั่วไหลหรือถูกนำไปใช้ซื้อขายหลักทรัพย์ก่อนการเปิดเผยต่อสาธารณะ
- ความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนและความเป็นธรรมของตลาดอาจได้รับผลกระทบ
- องค์กรเผชิญความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ และชื่อเสียง

Controls
- รวบรวมข้อเท็จจริง ประเมินขอบเขตของเหตุการณ์ และจำกัดการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทันที
- ประสานงานกับฝ่ายกฎหมาย Compliance นักลงทุนสัมพันธ์ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง
- พิจารณาความจำเป็นในการเปิดเผยหรือชี้แจงข้อมูลต่อหน่วยงานกำกับดูแลและผู้ลงทุน

Culture
- ส่งเสริมการรายงานเหตุการณ์หรือข้อกังวลโดยสุจริต และจัดการปัญหาด้วยความโปร่งใส
- ยึดหลักความรับผิดชอบและความเป็นธรรมต่อผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

CS
- ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล และการสนับสนุนการตัดสินใจของคณะกรรมการและผู้บริหาร

ระยะที่ 3: หลังเกิดเหตุการณ์ (Remediation & Culture Reinforcement Phase)

Risks
- ช่องโหว่เดิมยังคงอยู่และอาจนำไปสู่การเกิดเหตุซ้ำในอนาคต
- ความเชื่อมั่นของผู้ลงทุน ชื่อเสียงองค์กร และวัฒนธรรมองค์กรได้รับผลกระทบ
- องค์กรอาจเผชิญการตรวจสอบหรือมาตรการจากหน่วยงานกำกับดูแล

Controls
- สอบสวนข้อเท็จจริง วิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง และทบทวนประสิทธิผลของระบบควบคุมที่มีอยู่ (Root Cause Analysis)
- ปรับปรุงนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และมาตรการควบคุมภายใน เพื่อปิดช่องโหว่ที่พบ
- ดำเนินการตามมาตรการทางวินัยและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

Culture
- สื่อสารบทเรียนที่ได้รับจากเหตุการณ์ (Lessons Learned) ให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานรับทราบ
- ยืนยันจุดยืนขององค์กรในการไม่ยอมรับการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Zero Tolerance)
- เสริมสร้างวัฒนธรรมด้าน Integrity, Accountability และ Tone at the Top อย่างต่อเนื่อง

CS
- ติดตามการดำเนินมาตรการแก้ไข รายงานความคืบหน้าต่อคณะกรรมการ และผลักดันการพัฒนากรอบการกำกับดูแลให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

➢ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 *(มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 296 และ มาตรา 296/2)*

ม. 242 (1) 🚫 ห้ามซื้อขาย
ห้ามซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยอาศัยข้อมูลภายในที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่นเมื่อครอบครองข้อมูลภายใน

ม. 242 (2) 🗣️ ห้ามเปิดเผย
ห้ามนำข้อมูลภายในไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าโดยตรง/อ้อม โดยรู้/ควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการซื้อขายหุ้น

➢ กรณีศึกษาจริงและบทลงโทษจาก ก.ล.ต. (Case Study)

Case 1: เข้าซื้อหุ้นล่วงหน้าเพื่อเก็งกำไร
ผู้บริหารใช้ข้อมูลงบ Q3 ซึ่งมีกำไรสุทธิเติบโตอย่างมีนัยสำคัญซื้อหุ้นก่อนเปิดเผยและชักชวนคนใกล้ชิดให้มาลงทุน
บทลงโทษ: ก.ล.ต. ลงโทษทางแพ่ง 9 ราย ปรับและเรียกคืนผลประโยชน์รวมกว่า 13 ล้านบาท และสั่งห้ามดำรงตำแหน่งบริหาร

Case 2: ชิงขายหุ้นก่อนขาดทุน
กรรมการ 6 รายชิงขายหุ้นเนื่องจากผลกำไรติดลบก่อนงบการเงินเปิดเผยและบอกต่อคนใกล้ชิดเพื่อเลี่ยงการขาดทุน
บทลงโทษ: ผู้กระทำความผิดทั้ง 6 รายไม่ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษ ทาง ก.ล.ต. จึงฟ้องศาลแพ่งเรียกค่าปรับรวมกว่า 68 ลบ. พร้อมส่งเรื่องให้ ปปง. ดำเนินคดีตาม พ.ร.บ. ปราบปรามการฟอกเงิน

➢ เครื่องมือและนโยบายควบคุมภายในที่ควรมี (Governance Checklist)

☑ CG Policy
กำหนดนโยบายกำกับดูแลกิจการ และแสดงเจตนารมณ์ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง (Tone at the Top) ในการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และไม่ยอมรับการใช้ข้อมูลภายในเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

☑ Insider Trading Policy & Blackout Period
กำหนดแนวปฏิบัติในการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการควบคุม เช่น Blackout Period, Insider List และ Pre-clearance Trading เพื่อช่วยลดความเสี่ยงจากการใช้ข้อมูลภายในก่อนการเปิดเผยต่อสาธารณะ

☑ Information Barrier (Chinese Wall)
กำหนดมาตรการควบคุมการเข้าถึงและการแบ่งแยกข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสำคัญหรือข้อมูลที่อาจมีผลต่อราคาหลักทรัพย์ เช่น Investment Banking, Research, Equity Sales, Fund Manager เพื่อป้องกันการใช้ข้อมูลข้ามสายงานโดยไม่เหมาะสม

☑ Non-Disclosure Agreement (NDA)
กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน คู่ค้า ที่ปรึกษา และบุคคลภายนอกที่เข้าถึงข้อมูลสำคัญ ลงนามในข้อตกลงรักษาความลับ (NDA) ก่อนเข้าถึงข้อมูล เพื่อกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดในการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลภายในของบริษัท

☑ Code of Conduct
กำหนดมาตรฐานด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน โดยระบุหน้าที่ในการรักษาความลับของข้อมูล ตลอดจนผลทางวินัยและบทลงโทษจากการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลภายในโดยมิชอบ

☑ Compliance Manual & Monitoring
จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดกระบวนการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบาย Insider Trading อย่างสม่ำเสมอ

☑ Whistleblowing Mechanism
จัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสหรือรายงานข้อกังวลที่ปลอดภัย เป็นความลับ และสามารถเข้าถึงได้ พร้อมกลไกคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส เพื่อสนับสนุนวัฒนธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการรายงานโดยสุจริต

☑ Training & Awareness Program
จัดให้มีการสื่อสาร อบรม และทบทวนความรู้เกี่ยวกับ Insider Trading อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานว่าการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทั้งองค์กร